

2021

Quickscan Wet natuurbescherming

Ontwikkeling Rivierduinweg 4 te Swifterbant

COLOFON

BUREAU FAUNAX
Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden
+316 83 77 25 48
info@faunax.nl
www.f aunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Rivierduinweg 4 te Swifterbant

Leeuwarden, april 2021

In opdracht van:
Rho Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Mevr. A. Wieringa

Autorisatie:
Dhr. J. Groen

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2021). Quickscan Wet natuurbescherming/ Ontwikkeling Rivierduinweg 4 te Swifterbant. Rapport 21106
Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

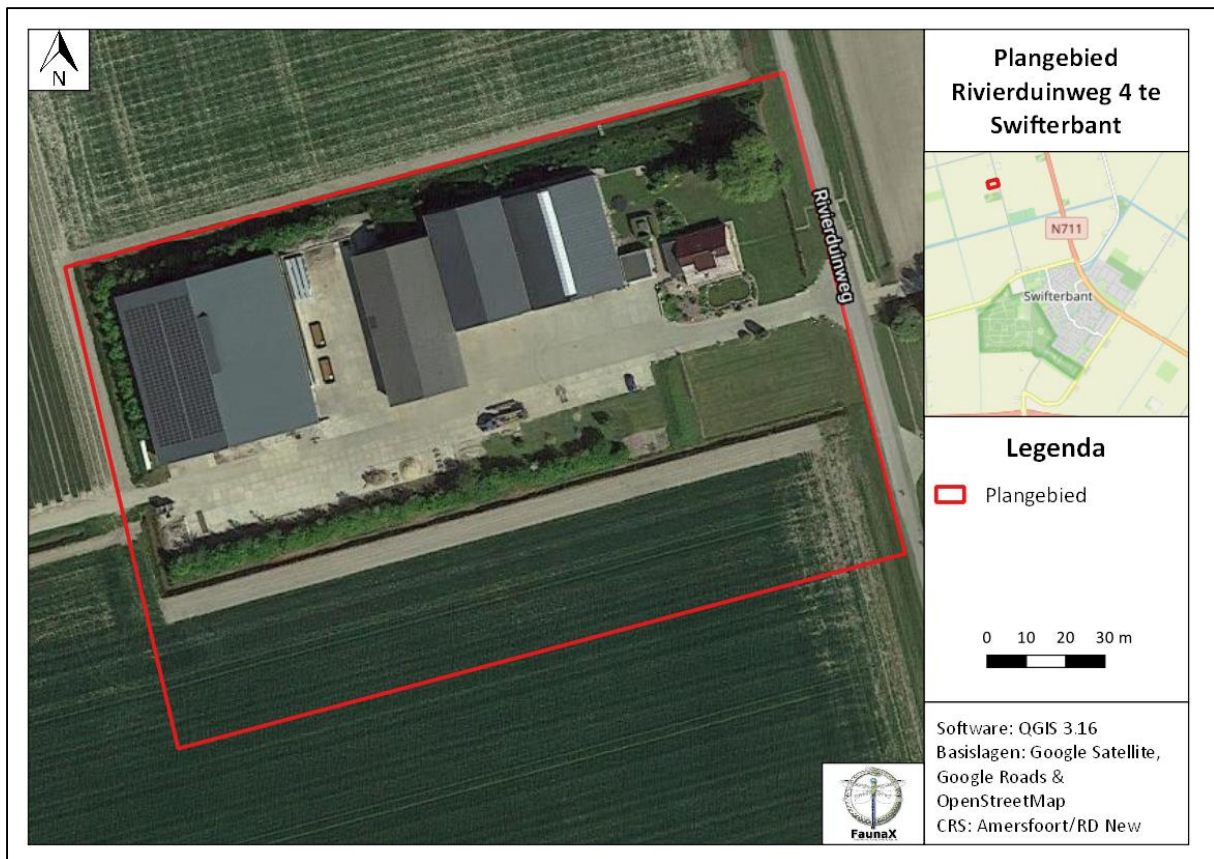
1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	4
2.1	Flora.....	4
2.2	Vogels	4
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	4
2.2.2	Overige (broed)vogelsoorten.....	5
2.3	Zoogdieren	5
2.3.1	Vleermuizen	5
2.3.2	Overige zoogdieren.....	6
2.4	Reptielen & Amfibieën.....	8
2.5	Vissen	9
2.6	Ongewervelden	9
2.7	Gebiedsbescherming.....	9
2.7.1	Stikstofgevoeligheid.....	9
2.8	Houtopstanden	10
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	11
3.1	Overzicht beschermde soorten	11
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	11
3.2.1	Algemene broedvogels	11
3.2.2	Kleine marterachtigen (wezel, bunzing, hermelijn).....	11
3.2.3	Zorgplicht	11
3.2.4	Houtopstanden (meld- en/of herplantingsplicht).....	12
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	12
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	13
BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING		- 1 -
Wnb Soortbescherming.....		- 1 -
Vogels en verstoring		- 1 -
Vrijgestelde soorten provincie Flevoland		- 1 -
Voorwaarden vrijstellingen		- 2 -
Zorgplicht art 1.11 Wnb.....		- 2 -
Wnb Gebiedsbescherming		- 3 -
Natura 2000-gebieden		- 3 -
Wnb Houtopstanden		- 3 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens het perceel van Rivierduinweg 4 te Swifterbant uit te breiden met een extra loods. Daarbij zal de zuidelijke sloot worden verlegd in zuidelijke richting. De bomenrij grenzend aan het sloot zal daarbij ook (gedeeltelijk) worden gekapt.

Omdat een deel van bovenstaande maatregelen een ruimtelijke ingreep betreft, dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze toetsing vindt eerst plaats in de vorm van een quickscan gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. In het kader daarvan is door Bureau FaunaX een analyse gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer aanwezige beschermde natuurwaarden. Hierbij ligt de focus op flora en alle diergroepen waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen plannen op in de omgeving liggende beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN/EHS) (onderdeel gebiedsbescherming).

Figuur 1.1. Het plangebied (rood kader) te Swifterbant.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Rho adviseurs heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische Quicksan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quicksan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quicksan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quicksan is uitgevoerd op woensdag 31 maart 2021 en vond plaats onder warme weersomstandigheden (16°C, windkracht 2, zonnig). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

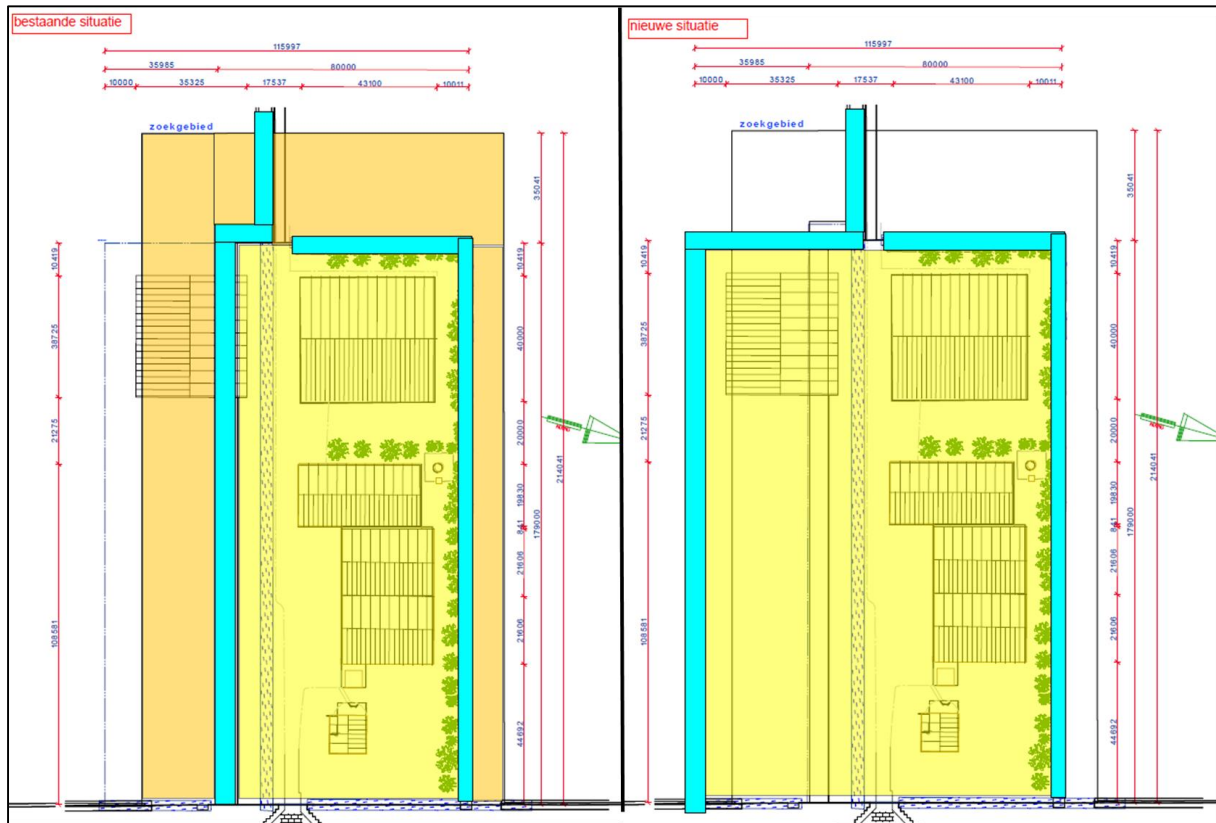
Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bevindt zich noordelijk buiten de bebouwde kom van Swifterbant en bestaat uit een agrarisch woon- en werkperceel met een woning en een viertal loodsen. Het plangebied wordt begrensd door sloten en een jonge bomenrij rondom het erf. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door agrarische landbouwpercelen.

Het planvoornemen bestaat uit het verleggen van de zuidelijke sloot om meer ruimte op het perceel te realiseren voor een vijfde loods. De jonge bomenrij grenzend aan de sloot zal daarbij (gedeeltelijk) worden gekapt.

Figuur 1.2. Huidige situatie en planvoornemen plangebied (bron: Rho Adviseurs).

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het plangebied wordt gekenmerkt voor voedselrijke soorten zoals Engels raaigras, melkdistel, slanke waterkers, waterranonkel en sterrenkroos (figuur 2.1). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan.

Figuur 2.1. Impressie van de aangetroffen flora op het land (boven) en in het water (onder) binnen het plangebied.

- Op basis van de waargenomen soorten en de (habitat)eigenschappen van het plangebied is het voorkomen van beschermde plantensoorten uit te sluiten.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Hierbij zijn geen (potentieel) jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

Naast boomnesten is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van soorten die over het algemeen in gebouwen tot broeden komen, zoals huismussen, gierzwaluwen en kerkuilen. Het plangebied betreft enkele gebouwen waar deze soorten in kunnen verblijven. Deze gebouwen vallen echter buiten het planvoornemen en de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Het functioneel leefgebied van de aangetroffen huismussen bestaat onder andere uit de (deels te kappen) bomenrij. De omgeving en de noordzijde van het perceel bieden echter voldoende alternatieven. Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde nesten van bovengenoemde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden binnen het plangebied/ de invloedssfeer van de werkzaamheden op jaarrond beschermde nesten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied biedt mogelijkheden voor diverse soorten broedvogels (figuur 2.2), langs de slootoevers en in de bomen binnen het plangebied. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op broedvogels waarvan de nesten tijdens het broedseizoen bescherming genieten, kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Impressie mogelijke broedvogels binnen het plangebied.

- Er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat zich binnen het plangebied/ invloedssfeer van de werkzaamheden nestplaatsen bevinden van vogelsoorten waarvan de nesten tijdens het broedproces beschermd zijn.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld op waarden voor vleermuizen. Hierbij is de nadruk gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. Ook is gekeken of het plangebied onderdeel uitmaakt van essentiële vliegroutes of foerageergebied van vleermuizen. Omdat het plangebied zich in een zeer open landschap bevindt, is deze omgeving weinig aantrekkelijk voor vleermuizen. De ervaring leert echter dat vleermuizen wel degelijk (meestal in lage aantallen) op dergelijke erven kunnen verblijven.

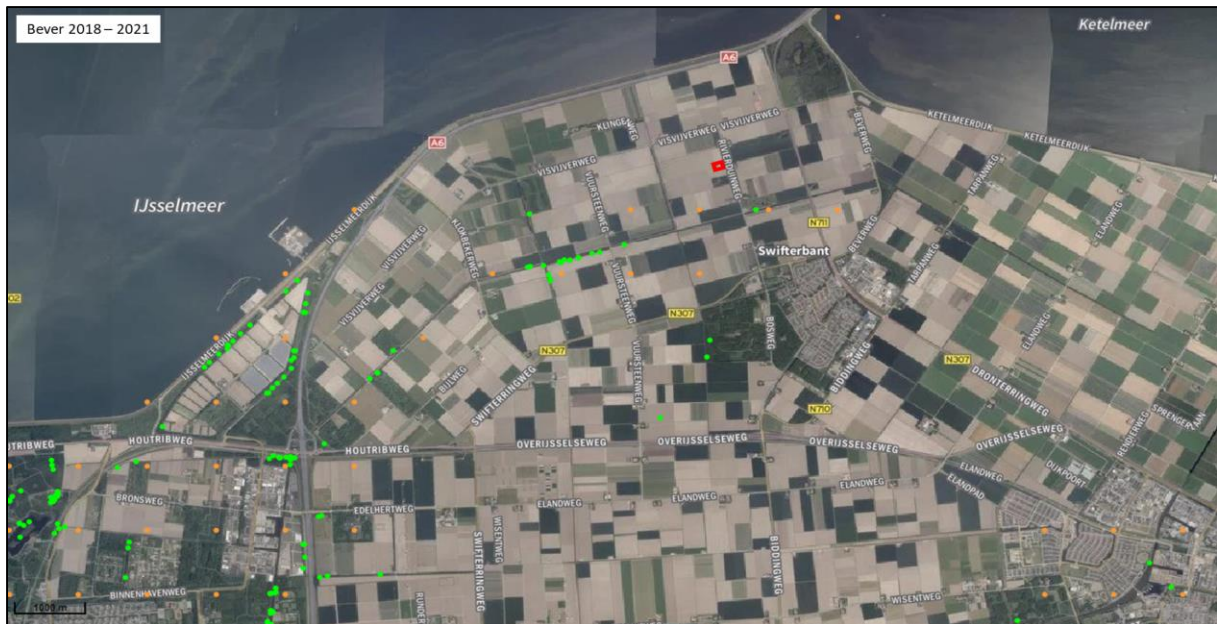
Vleermuizen zijn dieren die onder andere in boomholten of gebouwen verblijven. Binnen het plangebied zijn geen boomholten aangetroffen. De woning is wel geschikt als verblijfplaats door de overstaande gevelpannen, maar dit valt naar ons inziens buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuisverblijfplaatsen kunnen dan ook op voorhand uitgesloten worden.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt. De (deels) te kappen bomenrij binnen het plangebied kan in theorie onderdeel van een vliegroute vormen voor diverse soorten vleermuizen. Echter, deze bomen vormen geen essentiële verbinding tussen een potentiële verblijfplaats en een potentieel foerageergebied. Tevens hebben de bomen relatief weinig waarde als foerageergebied omdat het jonge bomen betreffen. Het is aannemelijk dat grotere bomen in de omgeving gepaard gaan met een beter voedselaanbod en dus een goed alternatief bieden, zoals de kleine bospercelen ten zuiden en noordoosten, de golfbaan, natuurgebied Kamperhoek, Swifterbos en Dorpsbos. De te dempen sloot in het plangebied biedt weinig waarden voor vleermuizen omdat het een smalle sloot betreft waarlangs praktisch geen vegetatie groeit. Tevens zijn er veel alternatieven in de vorm van vergelijkbare sloten in de omgeving aanwezig. De sloot betreft derhalve geen essentieel foerageergebied of vliegroute. Negatieve effecten van de werkzaamheden op essentiële vliegroutes dan wel foerageergebieden van vleermuizen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuisverblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en/of foerageergebieden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Overige zoogdieren

Het plangebied is eveneens gecontroleerd op waarden voor overige beschermde zoogdiersoorten. Op korte afstand van het plangebied zijn diverse waarnemingen van bevers (figuur 2.3) en otters bekend. De bever waarnemingen zijn afkomstig van een uit een natuurpark ontsnapte populatie die zich gedurende de laatste decennia in een groot deel van Flevoland heeft gevestigd. De waarnemingen van beide soorten zijn vooral bij grote waterpartijen gedaan, zoals het ten zuiden gelegen Noordertocht en de Knip en vooral bij Lelystad en Dronten. De sloot binnen het plangebied voldoet niet aan de habitateigenschappen om het voor bevers en/of otters geschikt te maken. Daarvoor is de sloot te smal en biedt deze te weinig dekking. Er zijn dan ook respectievelijk geen burchtstructuren of sporen aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van bevers en/of otters binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

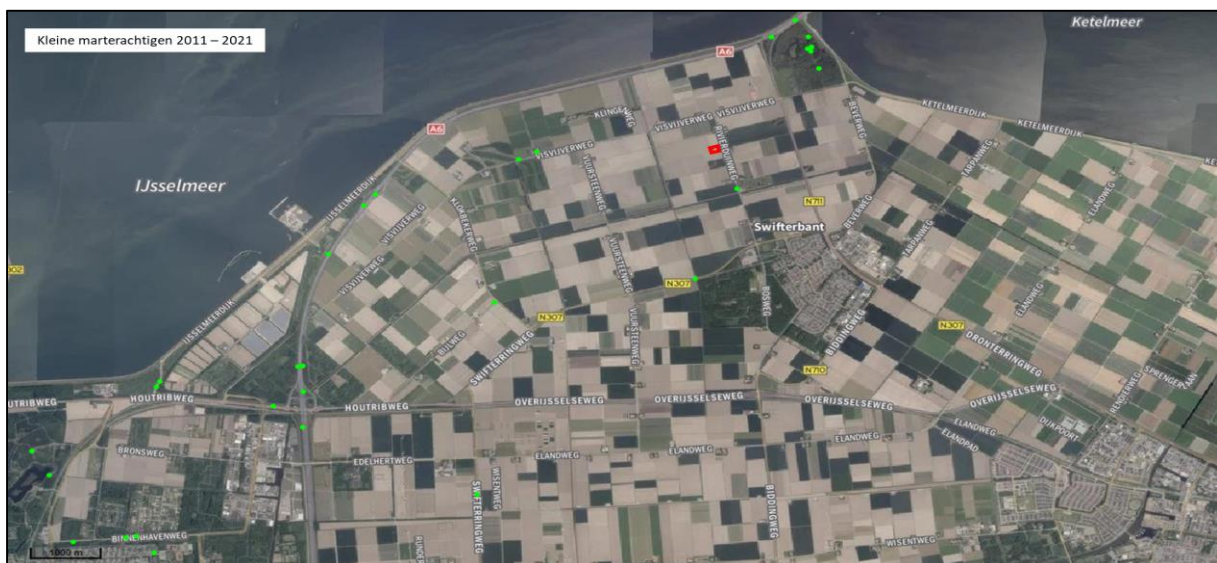

Figuur 2.3. Waarnemingen van bevers van de laatste drie jaar in de omgeving van het plangebied (rood kader) (bron: NDFP).

Marterachtigen

In de omgeving van het plangebied zijn het laatste decennium enkele waarnemingen van kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) gedaan (figuur 2.4), waaronder een waarneming van de wezel op enkele honderden meters van het plangebied. Deze soort zoekt graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages. Omdat de soort vaak oude holen van muizen en ratten gebruikt, kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de (deels) te kappen bomenrij in het plangebied een verblijfplaats van de wezel herbergt. De kans dat hier een hermelijn of bunzing verblijft lijkt kleiner, maar kan tevens niet op voorhand worden uitgesloten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen binnen het plangebied kan op basis van habitateigenschappen niet op voorhand worden uitgesloten.

Negatieve effecten op verblijfplaatsen van de boommarter en de steenmarter kunnen wel op voorhand worden uitgesloten. In het plangebied zijn geen boomholtes aanwezig waarin boommarters kunnen verblijven en het planvoornemen heeft geen betrekking op bestaande bebouwing.

Figuur 2.4. Waarnemingen kleine marterachtigen van het laatste decennium in de omgeving van het plangebied (rood kader) (bron: NDFP).

De aanwezigheid van andere beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. Er zijn in heel Flevoland geen tot weinig verspreidingsgegevens bekend van waterspitsmuis. Het plangebied voldoet qua habitateisen niet aan het leefgebied van deze soort en soorten als de eekhoorn.

Wel is het plangebied op basis van de habitat, alsmede de verspreidingsgegevens, geschikt voor vrijgestelde zoogdieren zoals mol en egel. Voor vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van kleine marterachtigen in het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.
- Aanwezigheid van verblijfplaatsen van overige beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor voorkomende vrijgestelde soorten zoals mol en egel geldt de zorgplicht.

2.4 Reptielen & Amfibieën

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. Op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen kan het voorkomen van beschermde reptielen en amfibieën binnen het plangebied op voorhand worden uitgesloten.

Uit de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de ringslang, de rugstreeppad en de Alpenwatersalamander bekend (bron: NDFF). Waarnemingen van de ringslang bevinden zich op meerdere kilometers afstand van het plangebied. In combinatie met habitateigenschappen (weinig dekking en geschikt foerageergebied), sluiten we dan ook het voorkomen van deze soort binnen het plangebied op voorhand uit. Van de rugstreeppad lijken de waarnemingen zich te concentreren in het zuiden van Lelystad en het zuiden van de Noordoostpolder. De waarnemingen van Alpenwatersalamander (geïntroduceerde populaties) bevinden zich in het centrum van Swifterbant en Lelystad. Gezien de waarnemingen van deze twee amfibieënsoorten zich op ruime afstand (meerdere kilometers) tot het plangebied bevinden en de sloten in en in de omgeving van het plangebied geen optimaal geschikt habitat vormen voor deze soorten, achten we de kans dat deze soorten in het plangebied aanwezig zijn dusdanig klein dat we dit op voorhand uitsluiten.

Op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitatgeschiktheid kan het voorkomen van poelkikker en heikikker binnen het plangebied op voorhand worden uitgesloten. Beide soorten zijn gebonden aan zand- en veengrond en komen niet in de provincie Flevoland voor.

Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen, zoals gewone pad, bastaardkikker en meerkikker. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van beschermde reptielen binnen het plangebied kan op basis van verspreidingsgegevens en habitatgeschiktheid op voorhand worden uitsloten.
- De aanwezigheid van beschermde amfibieën, zoals rugstreeppad, Alpenwatersalamander, heikikker en poelkikker binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten, zoals gewone pad geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

De enige beschermde vis die redelijkerwijs in de sloot binnen het plangebied voor kan komen is de grote modderkruiper. Deze soort wordt echter zelden op het kleigrondareaal waargenomen. Er zijn in de ruime omgeving van het plangebied dan ook geen waarnemingen van deze soort bekend (bron: NDFP). Tevens worden de sloten in/om het plangebied intensief beheerd. Alhoewel de sloot watervegetatie bevat en er sprake is van kwel kan het voorkomen van de grote modderkruiper in de sloot in het plangebied naar ons inzien op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten van de werkzaamheden kunnen op basis hiervan op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op het habitat van de grote modderkruiper kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelden

Het plangebied bevat geen waardplanten of watervegetatie die essentieel zijn bij de voortplanting van beschermde insecten of mollusken. Op basis hiervan kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde ongewervelden binnen het plangebied worden uitgesloten.

- Door afwezigheid van essentiële voortplantingsvegetatie kan worden uitgesloten dat de werkzaamheden negatieve gevolgen zullen hebben op beschermde ongewervelden.

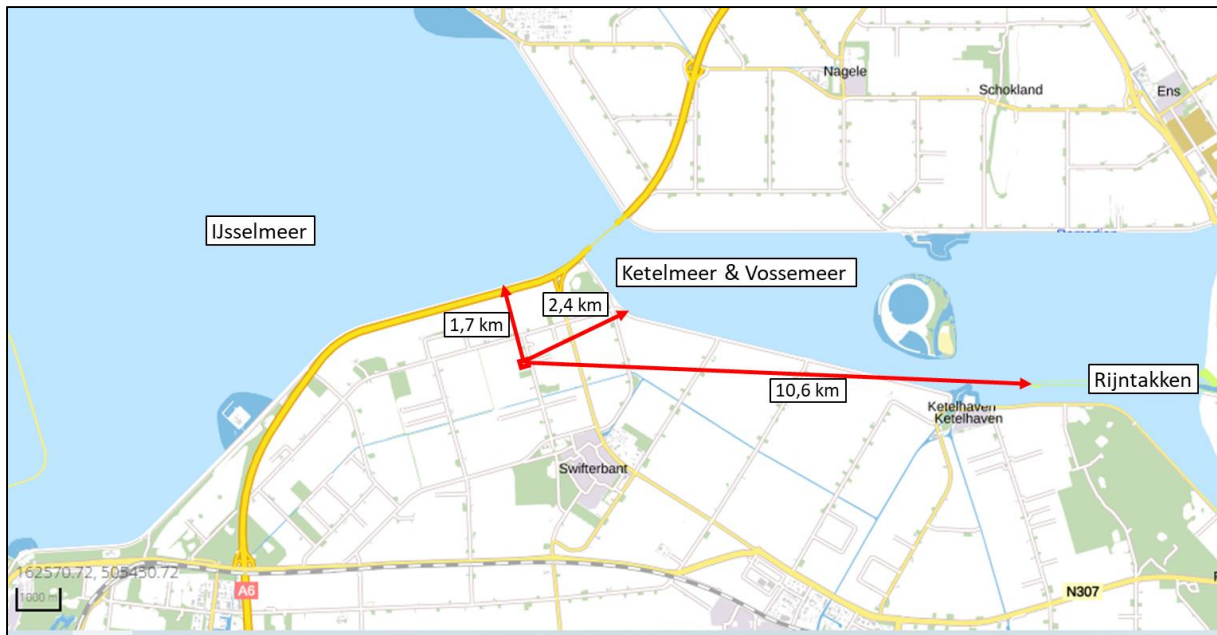
2.7 Gebiedsbescherming

Het plangebied valt niet onder de NNN/EHS, ganzenfoeragegebieden of weidevogelgebieden.

- Het plangebied valt niet onder de NNN/EHS, ganzenfoeragegebieden of weidevogelgebieden aangesteld in het gebied. Een toetsing naar een mogelijk conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief is niet van toepassing.

2.7.1 Stikstofgevoeligheid

Het plangebied ligt nabij Natura 2000-gebieden het IJsselmeer (1,7 km), Ketelmeer & Vossemeer (2,4 km) en Rijntakken (10,6 km), zie figuur 2.5. Voor het IJsselmeer en Rijntakken zijn zowel habitattypen aangewezen als habitatsoorten, zoals schorren en zilte graslanden, meren met krabbenscheer en fonteinkruiden en rivierdonderpad en zeeprick. Tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden (dempen en verleggen sloot en boomkap) komt er naar alle waarschijnlijkheid extra stikstof vrij door bijvoorbeeld het inzetten van mobiele werkvoertuigen zoals graafmachines. Deze extra stikstofemissie heeft mogelijk een effect op de voorgenomen gebieden welke zijn aangewezen voor diverse (stikstof)geschikte habitattypen en soorten. Gezien de kleine schaal van de werkzaamheden en de afstand tot Natura 2000-gebieden, kan naar ons inzicht worden uitgesloten dat de extra stikstofemissie significant negatieve effecten zal veroorzaken binnen het voorgenomen gebied en is een Aeries-berekening niet van toepassing. De provincie Flevoland is echter Bevoegd Gezag en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

Figuur 2.5. Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rood kader) (bron: bodematlas Flevoland).

- Een Aeries-berekening in het kader van Natura 2000 is naar onze mening niet nodig.

2.8 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen wordt een bomenrij buiten de bebouwde kom van ongeveer 10 are (gedeeltelijk) gekapt. Er is derhalve mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedtijd of onder begeleiding van een ecooloog
Zoogdieren	Kleine marterachtigen	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Zoogdieren Amfibieën Vissen	Algemeen voorkomende soorten	Mogelijk			X	X	Zorgplicht
Overig belanghebbenden	Aandachtspunt					Advies	
Houtopstanden	Mogelijk meld- en/of herplantingsplicht					Informeer bij de gemeente Dronten of er meld- en/of herplantingsplicht is.	

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

De voorgenomen werkzaamheden kunnen doorgang vinden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen altijd vogels tot broeden komen waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart – 15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd. Eventueel kan tijdens de broedtijd gewerkt worden. Dit dient dan te gebeuren onder begeleiding van een ecooloog.

3.2.2 Kleine marterachtigen (wezel, bunzing, hermelijn)

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de (deels) te kappen bomenrij verblijfplaatsen van kleine marterachtigen herbergt. We adviseren op basis van nader onderzoek vast te laten stellen of hier sprake van is. Zo ja, dan dient voor de betreffende soort(en) een ontheffing aan de Wnb te worden aangevraagd. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.3 Zorgplicht

Er kunnen enkele soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in het geval van schade aan deze soorten (bijvoorbeeld bruine kikker, veldmuis, enz.). De zorgplicht van de Wnb (art. 1.11) schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving (bijvoorbeeld amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland. Mits eventueel aangetroffen dieren de kans krijgen om te vluchten of eventueel aangetroffen dieren worden verplaatst naar een plek in de omgeving die niet onder invloed staat van werkzaamheden, wordt onzes inziens voldaan aan de zorgplicht. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

3.2.4 *Houtopstanden (meld- en/of herplantingsplicht)*

Binnen het planvoornemen wordt een bomenrij buiten de bebouwde kom van ongeveer 10 are (gedeeltelijk) gekapt. Indien de gehele zuidelijke bomenrij wordt gekapt en er in het planvoornemen geen nieuwe bomenrij in de nieuwe situatie wordt geplant, is er mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. Informeer bij de gemeente Dronten of er sprake is van een meld- en/of herplantingsplicht.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli). Anders werken onder begeleiding van een ecooloog.
- **Kleine marterachtigen:** Nader onderzoek.
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** Naleven van de zorgplicht.
- **Houtopstanden:** Informeer bij de gemeente Dronten of er sprake is van een meld- en/of herplantingsplicht.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Google maps

www.google.com/maps

Natura 2000 Gebieden Nederland

<https://www.natura2000.nl/gebieden>

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12

<https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Kaartportaal Flevoland

<https://kaart.flevoland.nl/portaal>

<https://kaart.flevoland.nl/bodematlas/>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Flevoland

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Flevoland vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Flevoland is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2019-2248.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Flevoland.

Zoogdieren	Amfibieën
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Kleine watersalamander
Egel	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ondergrondse woelmuis	
Ree	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Flevoland, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht.

Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Flevolandse gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.